

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVII.

V Ljubljani, 10. vinotoka 1884.

List 41.

Premišljevanja in molitve za vse stanove.

(Dalje.)

Jezusovo govorjenje — podoba našega
govorjenja.

Bili so v starih časih imenitni in slavni govorniki, postavim, pri Gerkih Demosten, pri Rimljanih Ciceron. Ali to slavo so si veliko bolj pridobili z lepo in doveršeno obliko svojih govorov, kakor pa z notranjim jedrom in neoverzljivimi dokazi svojih terditev. Lepo sicer so znali govoriti o človeških naredbah, o navideznem blagru ljudstva; ali o vzvišenosti človeške duše, o visokem poklicu vsacega človeka, o pravem Bogu in o večnosti, o ljubezni do bližnjega i. t. d. o tem niso nič vedeli, ali pa so imeli le mračne ali popolnoma krive misli in nazore. — Njih govori so bili sicer umetno sestavljeni, ali prostemu ljudstvu velikokrat nepristopni in nerazumljivi.

Jezus Kristus pa je govornik čez vse govornike. Oblika njegovih govorov ni bila prebrisano sestavljena, kakor ona, poganskih govornikov; ali ravno zavoljo tega so ga tudi naj bolj priprosti umevali. Obseg in jedro njegovih govorov pa daleč prekosi vse poganske govore. Kristus namreč nas je še le prav poučil o Bogu in njegovi volji; o dušni revščini človeka in o njegovem vzvišenem poklicu. Zato so se pa govori paganskih govornikov že davno razgubili, ali pa so le nekterim izobraženim znani; Jezusovi nauki pa so razširjeni po vsem svetu in znani so učenim in priprostim. Marsiktera terditev unih govornikov je že zdavnej zaveržena, marsiktera njih misel kot abotna in smešna spoznana; Jezusove resnice pa so danas tiste kot pred tisuć leti, in bo prešlo nebo in zemlja, njegove besede pa ne bodo prešle. On je res govoril, kakor kdo, ki ima oblast in on je res govoril besede večnega življenja!

Zato je pa tudi njegovo govorjenje podoba našega govorjenja. Poglejmo toraj nadrobneje, kako je on govoril?

Jezus je govoril: a) previdno, b) modro, in c) sveto.

a) Previden v govorjenju je tisti, ki ne govori, kakor pravimo, tje v en dan, ne brez potrebe in ne brez premislika, ki tudi nasledke svojih besed popred premisli, preden kaj govori, ki svoje govorjenje tako vravnava, da se ne spotika, nikogar ne žali i. t. d. — Tako je

govoril Kristus. On ni nikoli kaj tacega rekel, da bi mu bilo treba pozneje besedo preklicevati, nič tacega, da bi mu mogel kdo kaj očitati, nič razžaljivega, da bi se mogel kdo po pravici pritoževati. Dasiravno je slabosti vsih ljudi vedel, vendar o njih ni govoril in nikoli od nobenega kaj tacega rekel, kar bi si ne bil upal mu v obraz povedati, kakoršne so postavim njegove besede zoper farizeje.

b) Moder v govorjenju je tisti, kdor svoj jezik in dar besedni rabi in obrača, za kar mu ga je dobrotni Stvarnik dal. Bog pa nam je jezik dal, da z njim Njega častimo in hvalimo, da z njim sebi in bližnjemu k zveličanju pomagamo. Kako je Jezus zares le za to in tako govoril, nam je priča sv. evangelij, v katerem vse besede, od prve do zadnje, mérijo le na čast Božjo in v zveličanje grešnega človeštva. Besede sv. evangelija nam pričajo, da je Jezus res le za to govoril, da je Božje kraljestvo oznanoval in ljudi od greha odvrčeval ter k čednostim, poboljšanju in zveličanju napeljeval. Kadar in kolikorkrat je spregovoril, se je le zgodilo, da je molil, svojega nebeskega Očeta povelečeval, da je nevedne učil, grešnike svaril, žalostne tolažil, čudeže delal in grehe odpuščal, za preganjane se potegoval.

c) Sveto govori tisti, ki z govorjenjem nobenega greha ne stori; ki se ne laže, ne kolne, po krivem ne prisega, ki vse besede tako stavi, da so Bogu v čast in bližnjemu v zveličanje. Tako je govoril Kristus. „V njegovih ustih ni bila najdena nobena laž, in ko je bil preklinjan, ni klet.“ Vsaka beseda iz njegovih ust je bila zgolj svetost, obrnjena na čast Božjo in človeško zveličanje. Učil je le, kako je treba verovati, kako Boga častiti, kako mu vredno služiti. Zato je smel po pravici reči: „Moj nauk ni moj, ampak njega, ki me je poslal.“ (Jan. 7, 16.) Zato so se aposteljni tudi njegovega nauka držali, dasiravno jim je bilo marsikaj v njem še težavnega in nerazumljivega, in dasiravno so nekteri učenci zavoljo tega Jezusa zapustili. Aposteljni pa so rekli: „Gospod, kam hočemo iti, Ti sam imaš besede večnega življenja!“ (Jan. 6, 69.)

Molitev.

Vem, o moj Jezus, da je po besedah sv. Jakoba le tisti popolnoma in pravi kristjan, ki se z besedo na pregreši. Tudi vem, da bomo pri sodbi za vsako nepotrežno besedo odgovor dajali. Kako bo tedaj z mano,

če svoje govorjenje Tvojemu primerjam? Ti si vselej le previdno govoril, jest pa tolikokrat tje v en dan govorim; Ti si le modro govoril, moje besede pa so tolikrat nespametne; Ti si le sveto govoril, jest pa imam tako lažljiv, morebiti obrekljiv in umazan jezik, s katerim sem tolikokrat bližnjega žalil in pohujšal! Žal mi je, o Jezus, prav iz serca žal zavoljo vseh grehov, katere sem z jezikom storil, in trdno sklenem s Tvojo gnado za naprej teh grehov se odločno in skerbno varovati, za naprej le to govoriti, kar je potrebno, pametno, Bogu k časti in bližnjemu k zveličanju! O Jezus, ki si gluho-mutca ozdravil, posveti tudi moj jezik, da bom tudi jest zanaprej le prav govoril. Amen. (Dalje nasl.)

Sv. rožni venec in sedanji čas.

Ni treba odveč gledati na druge dežele, da se sprevidi, kako je potrebna sedanja posebna molitev sv. rožnega venca: dosti hudega vidimo, ako se doma ozremo na okrog. Pretepi in klanja, ostudno ponočevanje, požiranje špiritovega žganja, zvérsko bučanje, razsajanje in klafanje vojaških novakov po mestih, po vaséh in po železnicah — vse to in več drugzega kaže, kakor da bi duh božji deželo zapušal in jo duh prekletstva v oblast jemal. K temu pa prihaja še bolj zagrizeno in vse bolj hudobno sovraštvo vere po mestih, psovanje svetih reči, zanemarjanje sv. maše in skrunjenje dni Gospodovih, opuščanje naj večjih katoliških dolžnosti, mesenost v lepoznanjskih spisih, prederznost rokodelske in goropadnost pogosto celo šolske mladine — vse to kaže, da ne gremo na bolje naprej, ampak na slabše nazaj.

Pravo struno so torej zadeli sv. Oče Leon XIII, ki z vso živostjo priporočajo zdravilo, katero ima pot do vseh serc in se je poterdilo za izdatno v naj hujših časih in nevarnostih ubozega človeštva, namreč: molitev, in zlasti molitev sv. rožnega venca, roženkranca.

V malo mescih je že v tretjič, ko je namestnik Kristusov Leon XIII povzdignil glas iz vatikanskega poslopja, od groba sv. Petra, ki vabi vernike, da naj se vsi zedinijo in kličejo v pomoč Matere Božje in Matere naše v sedanjih in v žugajočih prihodnjih stiskah.

V prvo so zapovedali, da ob koncu vsake sv. maše naj mašnik z ljudstvom moli tri Češenamarije in eno „Češena si Kraljica“ s pridjano molitvijo; drugič, da s posebno slovesno tridnevno naj se letos časti po vsem svetu rojstvo Marije D.; in zdaj v tretje, da naj se celi mesec vinotok (oktober) posvečuje z vsakdanjo molitvijo rožnega venca po cerkvah in kapelah vesoljnega katoliškega sveta.

Ni brez posebnega pomena, da se vesoljni oče vseh vernikov tako pogosto obračajo s svojimi nauki in spodbudovanjem do škofov in vernih ovčic vsega sveta. Sin Božji je o svojem naj bridkejšem času, potem ko je bil pri zadnji Večerji postavil sv. Rešnje Telo, sv. Petru dal nalogo: „In ti, kadar se boš nekda spreobrniti, poterjaj svoje brate.“ (Luk. 22, 32). Ta naloga je bila v sv. Petru dana tudi vsem naslednikom njegovim, kajti poterjevanje vernikov je vse čase potrebno. In kako zvesto Leon XIII spolnujejo to dolžnost! V svoji okrožnici „Superiore anno“ (ki se začneja z besedo: „Lansko leto“) od 30. vel. serpana 1884 v novič omenjajo nesreče, ki stiskajo sv. Cerkev in človeški rod, zmote in brezboštva, ki se godé, hudobijo, ki se zdi, da hoče zmagovati, ter spodbujajo, da naj se povsed z gorečnostjo zopet začneja moliti sv. rožni venec, kateri se je po mnogih krajih in hišah že opuščal. Molitev pozivlja sv. vero in budí strah božji; ravno v molitvi rožnega venca pa so obsegane glavne skrivnosti naše sv. vere in nas spominjajo na to, kar je Sin Božji storil in terpel za naše zveličanje.

V evangeliju sv. Marka (9, 13. id.) imamo prav živ zgled sedanjega razdertega sveta. Našel je bil Jezus neki dan svoje učence med veliko množico ljudstva in pismarjev, kateri so se z njimi prepirali. Vsa množica ostermí in se oberne k Jezusu, in so se zbali. Vpraša jih Jezus: „Kaj se med seboj prepirate?“ In eden izmed množice odgovorí: „Učenik! Pripeljal sem k tebi svojega sina, kateri ima mutastega duha (je obseden od hudobnega duha, ki ga dela mutastega). In kjer koli ga popade, ga meče, da se péni, in škriplje z zobmi, in sahne... velikrat ga je vergel v vodo in ogenj, da bi ga končal; ali če kaj moreš, usmili se nas, in pomagaj nam!“ Jezus pa mu je rekel: „Če moreš verovati, vse je mogoče verujočemu.“ In zdajci je zavpil oče mladenčev in je s solzami rekel: „Verujem, Gospod, pomagaj moji nevéri (pomagaj moji slabi veri; nadomesti, kar ji manjka). In Jezus je zažugal nečistemu duhu in mu rekel: „Gluhi, mutasti duh! zapovem ti: izidi iz njega, in ne hodi več vanj.“ In je zavpil in ga je silno stresel, in je šel iz njega, in bil je kakor mertev, da jih je veliko reklo: umerl je. Jezus pa ga je za roko prijel in vzdignil, in je vstal.

Ali ni ta mladeneč sedanji, zlasti mladi svét? Gluh in mutast je za Jezusa in njegove nauke; hudobni duh, od katerega so mnogi obsedeni, jih popade in meče, kjer in koder se mu zdi, da se ježé zoper resnice, zoper čednost in vero, penijo in z zobmi škripljejo v svojih besedah in spisih. In kakor uni mladeneč, padejo na tla in se valjajo po blatu svojih hudih strasti, ter sahnejo v svoji dušni temoti (Mark. 9, 17. 19). Jezus je prašal: „Koliko časa je, kar se mu to godí?“ Oče pa je odgovoril: „Z mladega.“ Kako pomenljiva beseda: „z mladega“ prihaja hudi duh v človeka po nesrečnih odgojnih načelih, zanikernih zgledih, kužljivem branji. Mladina, kadar zagazi na krive pota, pozdravlja satana za svojega poglavarja in se meče in kerčevito zvija med strahoto naj neumnišega brezvértstva, sovraštva zoper svojega Stvarnika in Odrešenika! Nad njo pa se zgostujejo črne megle groznih kazni in strahovanj, ki jih bojo zagernile.

Kje je rešenje za take nesrečne? V solzah in molitvah sv. Cerkve v močni veri tistih, ki so Bogu zvesti ostali, v klicanju tiste, ki je bila Devica vérna in je premagovanka krivovérstva po vsem svetu. Na molitve in prošnje pravičnih, ki jih Marija poklada pred usmiljenega Jezusa, bode On nesrečnega mladenčá prijel za roko in ozdravljen ter povzdignjen bo spoznal ljubezen tistega Boga, katerega sedaj odmetuje. Toraj le veliko in zvesto molitve rožnovenske v času milosti!

V spodbudovanje k večemu zaupanju do milosti božjih po molitvi sv. rožnega venca naj pristavim tukaj nekaj obljub, ki so bile dane sv. Dominiku za zvesto molitev sv. roženkranca, ki so:

1. Kdor mi bo služil s stanovitno molitvijo rožnega venca, bode dosegel neko posebno milost.

2. Vsim tistim, ki bodo zvesto molili moj rožni venec, obljubim svoje posebno varstvo in velike milosti.

Č. Roženkranc bode premogočno orožje zoper pekel, bo razdeval pregrehe, razperševal greh in podiral krivovérstva.

4. Storil bode, da se bodo zopet razcvetale čednosti in svete dela, storil bo, da bojo duše dosegale obilne usmiljenja od Boga, in silil bo človeške serca od nečimerne posvetne ljubezni k ljubezni Božji, in povzdigoval jih bo k željam večnih reči. O, koliko duš se bo posvetilo s tem pomočkom!

5. Duša, ki se bo priporočevala z rožnovencem, ne bo prišla v pogin.

6. Kdor koli bo zvesto molil sveti roženkranc pre-mišljevalje njegove skrivnosti, ga ne bojo poterle nesreče, ne bo ga kaznovala pravica Božja, ne zadela neprevidena

smert, temuč spreobrniti se bo, ako je grešnik, ohranil se v milosti, ako je pravičen, in storjen bo vreden večnega življenja.

7. Resnični prijatelji mojega rožnovenca ne bodo umerli brez sv. zakramentov.

8. Hočem, da molivci rožnega venca naj imajo v življenju in v smrti luč in polnost milosti, in da v življenju in v smrti naj so dopušteni k vdeleževanju zaslug blaženih v raju.

9. Pravi otroci mojega rožnega venca bodo imeli veliko slavo v nebesih.

10. Tisti, ki roženkranc razširjajo, bodo od mene podpirani v vseh svojih potrebah.

11. Molivci mojega rožnega venca so moji otroci in bratje Jezusa Kristusa, mojega Edinorojenega.

12. Pobožnost do mojega rožnega venca je veliko znamenje izvoljenja. In še nekaj podobnih milosti, ki jih je Marija obljubila prijateljem in zvestim molivcem sv. rožnega venca.

Rožni venec je rešil v rudniku zasute delavce.

Dvajsetega rožnika se je za 100 metrov globoko uderl vhod v rudnik v Swientochłowicu na Šleskem. Znotraj je bilo 43 rudokopnikov. Nezmerno je bil kup podertin, ki je zagrinjal vhod v notranje. Vsakdo je mislil, da so delavci zgubljeni, ker nemogoče se je zdelo, da bi mogli odpraviti toliko teže kamenja in persti, predno bi se izkopali zasuti. Stermeči so drugi delavci gledali podertino in rekli so, da je nemogoče rešiti tovarše, ter so že namerjali pustiti jih njihovi osodi. Eden rudniških vradnikov, gospod Reifland, goreč katoličan, pa je priganjal, da naj kar berž prične odkopavati. Glavar, vodniki in lastniki rudnika, gospodska z deželnim Šleskim predsednikom vred so z naj večji pohvalo med seboj skušali se v tem delu. Tisuče ljudi je priteklo na mesto. Po naj težjem šesturinem delu se posreči najti vhod v podzemeljski mostovž. Noben človek ne more popisati očitne bridkosti tistega trenutka in splošne tihote, za katero je zagrmel krič: — Oddelano je! — Pervi delavci podali so se v žepno. Triinštirideseteri so ležali nepremakljivo stegnjeni. Bili so še živi, pa komaj je bila še znata kaka sapica življenja v njih. Brez odloga jih ven iznosijo in skazujejo jim potrebno pomoč; in vsled tega so okrevali. Pripovedovali so potem, da za čas svojega stanja pod zemljo niso skor nikoli prenehali moliti roženkranc in na pomoč klicati sv. Barbaro, patreno rudokopnikov. Vredno poplačano je bilo njihovo zaupanje. Kadar je bil njih zadnji spravljen iz rudnika, je vodja g. Auenson zaklical vsem 3000 pričujočim, da naj očitno Boga zahvalijo, in v tem trenutku je množica zapela „Te Deum“ (Hvala bodi Gospod Bogu) v nemškem jeziku, o pa z gorečnostjo in živostjo, da se je vse solzilo.

Kerščanska ljubezen — prijateljica otrok. (Dalje.)

A. Kako se kaže kerščanska ljubezen do otrok v krščanskih krajih.

Kerščanska ljubezen ima to lastnost, da išče pred vsem uboge ter jih povprašuje: kaj vam manjka, kje vam morem pomagati, kje naj vam pomagam? Tako povprašuje iskajoča ljubezen in najde množico ubozih otrok zunaj po ulicah. Oni ali nimajo starišev, ali so stariši zanikerni, ali znabiti živé v revah in nadlogah. Rene male stvarice, one čutijo bridkost življenja že predno poznajo svoje ime; zrastejo v revščini, kakor rase cvetlica iz blatnih tal, — ob enem pa že prežije naje hudi duh v podobi slabih zgledov. Niso li taki

ubogi otroci zares vredni usmiljenja? Kedor ljubi človeštvo, temu poka sercé. ko take réve gleda. Vi mali, kako vas bodo vzgojili, kakšno bo vaše življenje, kakšna prihodnost? Vzgoja, kakoršno dobi otrok na ulicah, je pač najslabša, najzaničljivša, ona je pogubljiva nedolžnosti deklice, ona nauči mladeniča hudobije in ga pripelje v — ječo.

Vi stariši, vi veste nevarnost in nesrečo teh stvaric; vi, ki sami imate otroke, jih ljubite in se zanje trudite, lahko čutite žalostni stan teh otrok. Res, tudi ti otroci imajo neko prihodnost, tudi oni čutijo srečo ali nesrečo, tudi oni imajo duše in so stvari Božje, ravno tako, kot vaši otroci; ako zametate in zanemarjate te zapuščene male, se ne bodo navadili sebe spoštovati, privadili se bodo lenemu, nestanovitnemu postopaškemu življenju in bodo v nesrečo sami sebi in drugim.

Vedno slišimo tožiti: Glejte, kaka razposajenost, kaka neberzdanost, kake hudobije, kaki zločini pri mladini; ječe se napolnujejo! Kedo pa se bo temu čudil? Odgovorimo: Kedor se zreja po ulicah, ta ne more drugačen biti. Mlademu sercu se je vtisnila hudobija; taki vtisi ostanejo vse žive dni; kaj bočeš družega pričakovati od pouličnega zanemarnjenega otročaja? On ne vé, kaj je pokorščina, kaj je red; delati se mu ne ljubi; spravljajo ga v šolo, pa otrok se ogiblje šole. Dajo ga k mojstru, da bi se priučil rokodelstva, pa za žive dni: kakšen učenec je to! Mojstru dela škodo, kolikor more, nagaja mu, dokler mu mojster ne pokaže duri; še večkrat pa potepin sam uide, ker mu je nadležno delo in red. Zopet ga vidimo na ulicah potikati se in pohajkovati — — — drugo je znano. Taka je zgoda in nezgoda premnozi izmed tistih, ki prebivajo po ječah. Vprašaj tacega mladega jetnika, s hudobnim premetenim obrazom: ljubi moj, kako si ti sem prišel? Odgovoril ti bode: Prav po navadnem potu: začel sem kot otrok potepati se, v šolo se mi ni poljubilo hoditi, pri mojstru nisem hotel delati, dokler me ni pognal; živeti pa sem le hotel iz tujih žuljev, zato sem tukaj. Da, tako se izselajo nevarni zločinci in hudodelniki, ki so mora za ljudi in z brezverci in framasoni vred žugajo prekucniti ves Božji in človeški red.

Tako se godi po svetu! Kedo more pomagati? Pomagati more edina kerščanska odgoja in kerščanska ljubezen. In ona tudi pomaga, da se ji čudi svet! Ona pomaga povsodi kjer vidi uboge male v telesni in dušni nevarnosti. Tako so bile nastale na Francoskem po znani prekuciji kaj žalostne družinske razmere; po mestnih ulicah, posebno v Parizu, se je potikalo nezmerno število zapuščenih otrok, katerim je žugal časi in večni pogin. Kerščanska ljubezen je vnela to s kervavečim sercem ter je postala odgojiteljica, varhinja teh ubožnih otrok; ona je pravi angelj revnemu človeku, ko pride na svet, in ga spremlja do hladnega groba. Med blagim francoskim narodom je ustanovila kerščanska ljubezen razne družbe, za vzgojo in lepo izrejo otrok, ki so si pridobile neveljivih zaslug pri človeštvu in pri Bogu!

Ondi na Francoskem so družbe, ki že skerbé za otroka, predno je zagledal luč svetá. Imenuje se „Družba materine ljubezni“; ustanovili so jo v Lijonu l. 1788. Od tedaj je storila družba veliko blazega za revno ljudstvo; preskerbljuje mater z obleko za otroke, pošilja ji denarne pomoči, da preživi sebe in otroka; ako mati zboli, plačuje družba živež za otroka; ako ona umerje, vzame družba otroka v varstvo. Podpirala je ta družba pred nekaj leti okoli 900 mater, svota za podpore je znašala do 60.000 frankov.

Druga družba, podobna tej, je „materinska družba“, ki skerbí za mater in za novorojeno dete. Materam pošilja obleko, postelj, kruha, mesa, sladkorja. Tako je podpirala ta družba pred kratkim 1200 rodbin. Odlične

in imenitne gospe same šivajo in delajo obleke, ktere podaré ubogim materam; skušajo tudi v zakon spraviti ljudi, ki nezakonsko žive v pohujšljivosti, ter oživljajo verski čut posameznih, da spolnujejo svoje kerščanske dolžnosti.

Omenimo naj tudi „podporno družbo za predmestja“, ktero vodijo imenitne gospé. Ona skerbi za otroke v naj oddaljenih predmestjih, jih poišče v naj bornejših kočah ter jih preskerbi s hrano, obleko in poukom; skerbi tudi, da družine ne zabredejo v nenavnost. Družba deluje od leta 1848 in izdaje na leto okoli 20.000 frank.

Dobrodelna naprava so tudi tako zvane „jaslice“, ki so namenjene za otroke do treh let. Mati gre po dnevu za svojim delom in si služi vsakdanji kruh, med tem časom pa skerbé te naprave za otroka, mu dadó zavetje, kjer se navzema s hrano vred vérnosti, pravičnosti in čednosti.

Za otroke od dveh do šestih let so ustanovili nekaka igrališča, katerih štejejo sedaj na Francoskem samo okoli štiri tisoč; one sprejemajo na stotisoče otrok. Navadno oskerbljujejo te zavode sestre kake sv. družbe.

(Dalje nasl.)

Modroslovje.

IX.

Sokrat ni spisal nobene knjige, sam je rekel, da ničesa ne vé, imel ni nikake imenitne službe, zveršil ni kakega posebnega dejanja, postave je bil nečedne in neukretne — in vendar se imenuje njegovo ime tolikrat in tako slavno, kakor malo katerega drugega slavnega moža. Gotovo pa ne zaradi tega, kar je on novega pridobil v modroslovji, ampak največ zaradi pravega prizadevanja, resne volje in čistega namena, ki ga je vodil v modrovanji. Namen njegov ni bil samo, streči svoji radovednosti, marveč iskati resnice, ki ima biti človeku luč v tem življenji in ključ do prihodnjega življenja. Svoje modroslovsko doslednost je najbolj pokazal s tem, da je raji umerl, kakor da bi bil prelomil postavo. (469 rojen, umerl 399.)

Največ je koristil Sokrat modroslovju s podučevanjem, kako da je treba iskati resnice. Vedno se je deržal vsakdanje poti. Kazal je, kako da sodimo, mislimo, delamo v navadnem življenji in iz tega je sklepal, kako da naj sodimo o viših resnicah. Vedno je staval svojim učencem pred oči, kako malo da vemo. Ako je pa kedo mnogo mislil sam o sebi, tega je vselej osramotil. Da kedo zamore prav živeti, mora — tako je menil Sokrat — znati ali vedeti, kako da se prav živi. Kolikor bolj to vemo, toliko bolje, t. j. poštenje živimo. Zato je terdil, da se dá čednost ali krepost učiti. To je namen modroslovja: učiti krepost.

Séme ali kal, ki je skrita v zemlji, ni nič podobna prihodnjemu stebli, cveta in sadu, ki požene iz nje. Sokrat je podoben taki káli, ki požene v rodovitih tléh krepko steblo. Imel je namreč mnogo učencev, ki so se navzeli njegova duha, eden bolj, drugi menj. V njegovem duhu se je posvetil modroslovju zlasti eden njegovih učencev: Platon, kateri je s čudovito nadarjenostjo bolj dobival modroslovne resnice, nego jih iskal, t. j. on je nekako slutil, kaj je resnično, in to je znal za resnico razlagati v prekrasnih podobah, v mični obliki in v gorki navdušenosti za resnico, razlagati pa v svojih mnogoštevilnih spisih, katere imamo še dandanes. Smemo reči, da se je začelo od Sokrata dalje, zlasti po Platonu in njegovem še večim učencu Aristotelu, pravo modroslovje, t. j. tako, ki je rastlo, cvetelo in rodilo sad od rodú do rodú, od enega modroslovca do drugega. Učenec je sprejel in prebavil, kar mu je podal učenik,

in deloval je potem dalje. To modroslovje, ki se začelja s Sokratom in Platonom, živelo je v šolah o poganskih časih, pa sprejelo ga je tudi kerščanstvo, ga očistilo, popravilo in gojilo v naročji razodete resnice. To modroslovje je živelo do dandanes, še živi in reči se mora, da živi krepkeje in se širi čversteje nego prej. Tudi nevarnosti za njegovo življenje ni več; tudi je poglavar rimske Cerkve sv. oče papež Leon XIII razprosterl nad njim svojo roko. Kako pa da se je godilo vse to, treba mi je pripovedovati.

Platon, ki je bil rojen 427 pr. Kr. in umerl 347, je porabil za modroslovje vse, kar so drugi modroslovci pred njim učili. Zraven tega pa je bil večak v številoslovji in mérstvu, prehodil je precej dežel, povsod skušal učiti se, a tudi učiti druge ter vnemati za dobro, resnično in lepo. Sam učil je v glavnem gerškem mestu v Atenah v tako zvani akademiji; in njegov nauk je bil že res drugačen, kakor Sokratov. Platon je veliko vedel, njegov modroslovni sostav je obširen. Primerjajo ga plamenu, ki se dviga proti višavi. Mislil je sicer, da je tvarina, kakor jo vidimo na zemlji, od vekomaj, da ni vstvarjena, vendar je vse njegovo modrovanje nekako kipelo proti nebu, proti Bogu, ki mu je vir vsega dobrega in lepega. Bog, kakor uči Platon, je vtisnil v vsako stvar tisto podobo, katero ima; ta podoba pa je povzeta po večnih podobah ali oblikah, ki bivajo same za se, tako n. pr. kakor naredi kipar kip ali statuvo po podobi, ki jo ima v svojem duhu, ali pa slikar sliko tako, kakor jo je prej napravil v svojem duhu. Take podobe je imenoval Platon ideje. — Človek ima dušo, ki je deloma telesna, deloma božja. Telesna vleče človeka k poželjivosti, božja pa ga vleče kvišku. Podoben je človek vozu. Eden izmed konj je isker in ognjen, drugi pa je počasen. Pamet — voznik — mora znati oba prav voditi. Duša, ki je iz Boga, je neumerjoča. Namen človekov je: hrepeneti po Bogu in mu postati zmerom bolj enak.

O deržavi in o vzgoji otrok je učil Platon marsikaj čudnega, kar lahko opuščam. — Učenci so svojega učnika Platona jako cenili in spoštovali. Zgodovina modroslovja ga je postavila med prve velikane človeškega uma. Le tak učenik zamogel je imeti učenca, ki ga je prekosil, zraven pa njegov nauk naredil primeren za vse čase: Aristotel.

Frančiškanski red na Ogerskem.

Prečastiti véliki namestnik vsega frančiškanskega reda, P. Bernardin Portu-Romatiuski, se je bil odmenil to leto osebno obiskati in počastiti Frančiškanske redovnike na Ogerskem. Obiskal je že enako skoro vse evropske provincije tega reda v času svojega mnogoletnega slavnega namestovanja. Gnalo ga je v to deželo toliko bolj, ker že več stoletij ni nobeden Frančiškanski generalov teh okrajin osebno in cerkveno obiskal, to pa ali zarad neprijaznih deželskih postav itd.

V kraljestvu sv. Štefana je pet okrajin, ktere o v preteklih stoletjih zarad turških ulomov in njihovega dolgega gospodovanja v teh krajih doživele razne spremembe.

Ena je starodavna provinca Marijanska, že iz začetka tega reda, ki se je v prvo raztezala po vsem kraljestvu in se je imenovala sploh „okrajina ogerska“. Leta 1454 je doživela neko obnovenje in imenovala se je: „Provincia Hungariae conventualem reformatum“; l. 1524 je pa dobila ravno prej omenjeni naslov: „Okrajina Marijanska“; poslednjič l. 1559 je po določilu papeža Aleksandra VII dosegla ime obnovele okrajine (Provincia reformati).

Druga je „okrajina sv. Ladislava kralja“. Ta je bila kakor „kustodija“ Slavonska, sklenjena z okrajino Marijansko, od l. 1655 ločena in od takrat imenovana provincija sv. Ladislava; ima pa svoje samostane po Ogerskem, Hervaškem in Slavonskem.

Provincija Najsvetejšega Zveličarja, nekdanji vikarija, zdaj pa provincija Bosanska (Bosnae argentinae), ločena že od l. 1444. V prvo je bila imenovana vikarija ogerskih observantov; pod Leonom X. l. 1517 je dobila čast provincije, in l. 1523 je bila (a Capitulo generali Burgensi) počešena z naslovom „SS. Salvatoris“; poslednjič l. 1629 je sprejela naslov „Strictioris Observantiae“.

Dalje je okrajina sv. Štefana na Sedmograškem, ki je nastala iz provincije Najsv. Zveličarja l. 1640. Po buli Urbana VIII je bila v začetku imenovana „Custodija sv. Štefani“; od l. 1729 pa je imela čast „provincije“ po sklepu velikega kapitlja Milanskega.

Poslednjič provincija svet. Janeza Kapistrana, nastala iz provincije Bosanske, od ktere je bila izločena l. 1757. Samostane ima po Avstrijskem, Ogerskem, Slavonskem in Sedmograškem.

Ogerski frančiškani, kakor frančiškani bosanski, so bili pravi očetje in bramba katoličanov v verskih nevarnostih o napadih Turkov, Tartarov, pa krivoverških trinoštev. Brez števila hudega in vsakterih nadlog so toraj preterpeli od neusmiljenih ljudi: zdaj psovanja in krivice, velikrat tepeže in rane, večkrat tudi grozovito smert. In s tem še niso bili zadovoljni sovražniki križa Kristusovega; terli so oltarje po cerkvah, teptali podobe svetnikov, ropali svete paramente, samostane so ali divjaško razdevali, ali pa požgali. Po tacih opombah je potovanje velikega namestnika po Ogerskem bolj natanko popisano v frančiškanskih mesečnikih v Rimu. (Acta Ordinis Minorum; fasc. IX 1884.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Izpraševanja za samostalne duhovnije je bilo 7., 8. in 9. t. m., vdeležil se je bil č. g. Fr. Zbašnik, oskerbnik v Topli Rebi. — Vprašanja:

1. E theologia dogmatica: a) Quid incarnatio, quatenus est conditio necessaria redemptionis nostrae? b) Pro quibus offertur missae sacrificium?

2. E theologia morali: a) Data definitione possessoris bonae fidei exponatur, quid, cui, ubi, cujus expensis et quo tempore ille restituere tenetur et quando ab hoc officio liber est. b) Explicetur virtutis humilitatis natura et momentum ac peccata illi opposita delineantur.

3. Thema pro expositione exegetico-homiletica: Fiat (lingua vernacula) exegetico-homiletica expositio pericoparum epistolae atque evangelii, quae leguntur Dominica 27. post Pentecosten, nimirum epistola ad Ephesios cap. 4. a versu 1. usque ad 6. inclusive, et evangelii s. Matthaei cap. 22. a versu 34. usque ad 46.

4. E jure canonico: a) Beneficia quatenus possunt resignari, et ex quibus causis, qua forma quoque effectu? b) Quatenus sunt causae canonicae separationis conjugum a thoro et mensa?

5. Iz duhovnega pastirstva: a) Zakaj naj si duhovni pastir v domači duhovni vladji zlasti za krotkost prizadeva? b) Kterih vprašanj je treba spovedniku, da nepopolno spoved spokornikovo spopolni? c) Kako je ravnati duhovnemu pastirju pri bolniku, ki naglem za smert zbolji?

6. Pridiga: Naj se napravi govor za devetnajsto nedeljo po binkošti po reku: „Veliko jih je poklicanih, ali malo izvoljenih.“ (Mat. 22, 14.) Vpeljava naj se popolno izdela, osnova in sklep naj se pa bogato osnujeta.

7. Keršanski nauk: Za učence ljudskih šol naj se vpraševaje razloži, zakaj smo dolžni cerkvene zapovedi spolnovati?

Iz Ljubljane, 7. vinotoka. — Ker ima odbor za zidanje cerkve Jezusovega presv. Serca v Ljubljani to veliko nalogo, da poplača dolg 40.000 goldinarjev, in ker tej cerkvi še mnogo potrebnega manjka, zlasti zvonov, se je s privoljenjem slavne deželne vlade 10. kimovca 1884 štev. 8655 tukaj ustanovilo posebno društvo za napravo zvonov za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani. Društvenik je vsak, kateri v ta namen pet goldinarjev plača ali naenkrat, ali pa v desetmesečnih obrokih, dobrotnik pa, kateri kadarkoli in karkoli podari za napravo zvonov za novo cerkev. Društvenik in dobrotnik, ki nar manj pet goldinarjev dá v imenovanu namen, dobi sprejemnico ali društveni list, kateri naj se po njegovi smerti pošlje predstojništvu nove cerkve, ktero bo poskerbelo trikratno navadno zvonjenje za ranjcega.

Ker bodo novi zvonovi že pred adventom zapeli v zvoniku, in se bo že tadaj moglo zvonarju po pogodbi plačati vsaj polovica stroškov, ki bodo z vsim skupaj znašali 5000 goldinarjev, se torej prijatelji lepega zvonjenja s tem prijazno vabijo, da naj prej ko mogoče k imenovanemu društvu pristopijo ali ko društveniki, ali ko dobrotniki.

Darove smejo sprejemati vsi odborniki: Predsednik društvu je preč. g. kan. Andr. Zamejec, namest. g. J. Regali, tajnik g. Avg. Erzín, blagajnik g. J. Dogan, in svetovavci: gg. Bahovec, Gašper, Jemec, Jak. Kopač, in Valentin Plehan. (Vredništvo „Zgod. Danice“ bode rado sprejemalo dotične darove in jih slavnemu odboru oddajalo, ako je komu postreženo po tej poti k dosegu preblagega namena v društvo pristopiti, ali sicer za cerkev in zvonove kaj darovati.)

Iz Željimske fare. Ni še dolgo, kar se je iz naše doline poročalo, da bomo 28. septembra t. l. vogelni kamen za novo farno cerkev blagoslovili. To se je res zgodilo. Za to izredno svečanost delale so se celi teden priprave. Fantje postavljali so mlaje z lepimi zastavami raznih barv okinčane, dekleta pletle so vence; napravljali smo šotor, v katerem se je imela sv. maša brati. V soboto popoldne, 27. septembra, je pokanje možnarjev in veselo priterkavanje naznanovalo svečanost naslednjega dne. In v nedeljo začeli so ljudje iz bližnjih in daljnih fará dohajati v Želimijsko k slovesnosti, ki se redko kdaj priméri. Zbralo se je toliko ljudi, da se smé reči: toliko ljudstva še ni bilo nikoli v Želimijski.

Ob 10 so preč. g. Anton Urbas, dekan in korar ljubljanski, spremljevani od 10 gospodov, vogelni kamen po slovesnem obredu blagoslovili v pričujočnosti v. r. g. dvornega svetovalca grofa Korinskega, njegove soproge, grofa Leona Turjašega in soproge, g. okrajnega glavarja Janeza Mahkota in več družih častitih gospodov. Potem imel je č. g. župnik Jakob Dolenec slovesnosti primeren in navdušen govor, kar je pripomoglo, da smo pri darovanju za novo cerkev dobili zelo velik dar do 300 glđ. Bila je na to sv. maša v zares lepem in krasno ozaljšanem šotoru, na altari tako umetno napravljenem, da je vsakemu zelo dopadel. Precej dolgo je sicer terpelo vse duhovno opravilo, pa bralo se je vsakemu veselje na obrazu. Tudi vreme smo imeli ves čas lepo. Očitna zahvala naj bo še tukaj izrečena vsim gospodom, ki so nas počastili ter s svojo navzočnostjo povzdignili svečanost. — Zahvala posebna naj bo pa tudi namenjena zlasti vsem tistim, ki so kaki milodar položili na altar sv. Vida; Bog naj njim na prošnjo sv. Vida stoterno že na tem svetu povrača, po smerti pa naj jim podeli krono večnega veselja.

Zraven te zahvale se pa podpisani farni oskerbnik v imenu sv. Vida s ponižno prošnjo obrača do vsih dobrih ljudi, naj bi blagovolili po svoji moči in volji kaj podariti za v resnici potrebno novo farno cerkev, kajti mi nimamo ne svojega cerkvenega premoženja, ne bogatih faranov.

Jurij Dernovšek,
farni oskerbnik.

Oddani darovi. 1. aprila. G. Val. Lahu v Bosno poslal 122 gl. 60 kr., skoro vse za ss. maše.

22. aprila. Pn. g. kan. A. Zamejcu kot vodju družbe sv. Detinstva 251 gl. 40 kr. zbirke. In pn. g. kan. A. Urbasu za cerkev Jezusovega presv. Serca 159 gl. 10 kr. in nekaj vezénj za dobitke.

12. apr. v kn. škofijsko pisarno: za varhe Božjega groba v Jeruzalemu 10 velikih križavcev in 51 gl. 90 kr. drugega denarja. — Za sv. Očeta 443 gl. 96 kr., 1 suvrendor in pa 1 ces. cekin v zlatu. — Za afrikanke misijone, zamurske otroke itd. 257 gl. (vmés 2 velika tolarja).

8., 10. in 13. majnika. Pr. g. kan. Ant. Urbasu za cerkev Jezusovega presvet. Serca, skup zopet 340 gl. 30 kr.

17. majnika. Č. g. vikar. Štef. Jenkotu v Podgrad zbirke za cerkev sv. Jožefa v Kuteževem: 43 gl. 50 kr.

17. majnika. Pn. g. Andr. Zamejcu kot vodju sv. Detinstva nabirke: 100 gl. 64 kr. (vmés 5 vel. terdnj.)

30. majnika. Preč. g. Val. Lahu v Bosno 135 gl. večino za ss. maše in nekoliko darov za misijon.

6. rožnika. Preč. o. komisarju Sv. dežele Alfonsu Girelli-u v Benedike poslal 50 gl. zbirke redovnice Ane Lah in 10 gl. milošuje za Sv. deželo.

9. rožn. Pn. g. kan. Ant. Urbasu zopet 43 gl. 2 kr. in 1 ces. cekin za cerkev Jezusovega presv. Serca.

9. rožn. Pn. g. kan. Andr. Zamejcu zbirke za sveto Detinstvo 20 gl. 91 sold. in 50 gl. za odkup pogansk. otročiča z določenim imenom N. P—ik.

21. rožn. V kn. škof. pisarno: za varhe Božjega groba v Jeruzal. 240 gl. 3 sld.; za sv. Očeta 182 gl. 50 kr. in 1 ces. cekin.

16. jul. Za novo cerkev v Boh. Bistrici poslal č. g. župniku J. Mesarju 525 gl. 37 kr.

20. jul. Preč. g. Val. Lahu v Bosno 20 gl. 20 kr., večji del za ss. maše.

25. jul. P. Edm. Hagerju v Solnograd 400 gl. za misijone v Kini, v severni in južni Afriki, in za naj potrebniši misijone.

12. avgusta. P. superijoru Trapistov v Banjaluko 81 gl. in sicer 11 gl. za njihov red, 20 gl. redovnicam v Banjaluki, 32 gl. za cerkev v Bušovaci, 5 gl. sestram presv. Kervi v Nazaretu, in še nekaj malo za posamezne namene in za ss. maše.

14. avgusta. Malo zbirke 12 gl. za cerkev M. D. v Samoboru, in 5 gl. za frančišk. univerzo v Rimu, po prečast. P. Tadeju.

16. avg. Pn. g. kan. dr. Jegliču v Serajevo 106 gl. (vmés 31 gl. 70 kr. za gimnazijo v Travniku).

16. avg. Don Jan. Boscotu 50 gl. za Boskove jugo-amerik. misijone v Patagoniji (iz darov za najpotrebniši misijone).

20. avg. Č. g. vikariju Jenko-tu za kapelo sv. Jožefa zopet 12 gl.

21. avg. Č. g. župniku J. Virantu 27 gl. in culo obleke za pogorelece v Jurini vasi.

16. sept. Preč. g. V. Lahu 7 gl. za ss. maše in 1 gl. za mis.

16. sept. Preč. P. superijoru č. oo. od Jezusovega vstajenja v Adrijonopol 98 gl. 60 sold. (vmés 12 gl. 60 sold. za ondotne usmiljene sestre).

22. sept. Preč. P. subprijoru Kazimiru v Banjaluko 70 gl. za ss. maše in 10 gl. darov.

13. okt. Dvema redovnicama presv. Kervi iz Sarajeva izročil 4 gl. zbirke za dr. Jegličeve naprave.

Razgled po svetu.

Spoštuje petek! V Parizu, kakor piše „Missionsblatt“, je sedelo v gostilni okoli mize kakih 15 gostov, kateri so vsak po svoje obedovali. Samo eden Francozov je vžival postno jed, vsi drugi pa so jedli meso, akoravno je bil petek. Med njimi je bil pa tudi Nemec, kateremu je meso prav dišalo. Skoraj vsi Francozi so se veselili, da je Nemec jedel meso in so ga pridno posnemali. Kmalu so se začeli norčevati s svojim rojakom, kateri je postno jedel. Take šale, žali, so zelo navadne pri kupčijskih potnikih, kakoršni so bili ravno tukaj zbrani. A Nemec je pri teh šalah molčal in se le včasih nekoliko nasmejal. Nekega Francoza je to tako oserčilo, da je vprašal: „Kaj ne, ljubi gospod, da je meso v petek ravno tako okusno, kakor druge dni?“ „Res je to, toda samo meni“ (ker bil je Nemec in protestant). „Jaz jem zaradi tega meso (je dalje rekel), ker ga moja vera dovoljuje, ko bi bil pa katoličan, bi ga gotovo ne jedel.“ Slab katoličan je, kateri v petek meso je, akoravno mu Cerkev ne dovoli, ker to je velik greh. Kateri se zaradi nebes en dan v tednu ne more mesa zderžati in še celo proti tako ostri prepovedi. — taki je suženj svojega poželenja in on tudi za nebesa ne mara“ (ampak le za meso!).

Na Prusovskem kar ne more katoliška Cerkev priti do prostosti. Schlözer se je bil povernil iz Rima; dogovori za mir, kakor se vidi, ne kažejo napredka. „Cerkev bodi, kakor jaz hočem“, še zmiraj terdi mogočna vlada pruska. „ali pa naj neha biti“, to je, vladni napuh hoče Kristusovi cerkvi katoliški značaj uzeti.

V nadškofovsko semenišče v Pragi, se je za tekoče šolsko leto oglasilo 110, a sprejetih je bilo le 38 prosilcev. Kako neki to?

S svetimi rečmi se ni norčevati. Iz Hanovranskega se je pred nekaj časom poročala ta-le dogodka. V hudi zimski noči pozvoni pri vratih župnijskega poslopja. G. župnik je klican k nekemu bolniku, eno uro daleč. Vestni duhoven hiti berž v cerkev, vzame presv. Rešnje Telo in sv. olje in dobrovoljno, čeravno s težavo se pomika po ledu in snegu v oddaljeno vas. Pridši v stanovanje onega, h kateremu je bil klican, zagleda priletnega moža, ki pri peči sedé tobak puha. Na vprašanje duhovnega pastirja, kje je bolnik, zaničljivo odgovori ta prederzni človek: „Gospod župnik, le kar spet nazaj odrinite; tukaj nihče ni bolan. Pred leti ste me Vi nekaj razžalili. Takrat sem vam maščevanje zaprisegel. Da bi se nad Vami znosil, sem Vas v tako hudem vremenu ven poklical. Drugega ni nič.“ Duhovna to jako osupne, toda ves pohleven mu odgovori: „Milovanja vredni prijatelj. Krivico, ki ste mi jo storili, vam prav iz celega serca odpustim. Toda sprejmite ta-le moj svet. Delajte resno pokoro za razžaljenje, s katerim ste žalili ljubega Boga v presv. Rešnjem Telesu in odsihdob molite vsaki dan za srečno zadnjo uro, da takrat ne boste zastoj svariivnika klicali, ko bo smert zares prišla. Duhoven gre domu. Več let pozneje je bil ravno ta mašnik k ravno temu možu pokli-

can. Ta pot pa je bilo zares. Ko pride mašnik blizu vasi, se mu sporoči: „Ravno kar je bolnik umrl“. — Bog ne pusti, da bi se kdo norčeval z njim.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane, 17. vinotoka. — Prihodnji četrtek, 16. vinotoka, bo ob osmih v nunski cerkvi sveta maša za ranjce deležnike „Dejanja sv. Detinstva.“ Opomnjeno bodi, da o tej priliki so popolni odpustki za vse ude, tudi za take, ki še le k spovedi hodijo, ako ss. zakramente prejmejo in pri bratovski maši molijo v papežev namen. Če jih bode več k Božji mizi vredno pristopilo, več poganskih otročičev bo pridobljenih za sv. vero in za Božje kraljestvo.

V Ljubljansko semenišče so letos sprejeti sledeči gospodje: Bohinjec Peter iz Visokega pri Kranji; Pokoren Franc iz Škofje Loke; Pavlin Fr. iz Smlednika; Krek Ivan od sv. Gregorija pri Sodražici; Hribar Franc iz Mengša; Nemanič Ivan iz Metlike; Ferjančič Josip iz Goč pri Vipavi; Slak Matija iz Dobernič; Knavs Jos. iz Okroga pri St. Rupertu; Gabrič Anton iz Leskovca; Tekster Konrad iz Teržiča.

Slika škofa J. J. Strosmajerja. Prošeni smo naslednje naznaniti: Krasna slika Josipa Jurija Strosmajerja, 50 cm. visoka in 33 cm. široka, izšla je ravno kar in se dobiva pri upravnistvu „Slovanovem“ po 50 kr., po pošti pa po 56 kr. Kedor naroči deset iztisov, dobi najmanj po verhu. —

Slika velikega tega rodoljuba in mecena jugo-slovenskega ter velikega govornika kerščanstva naj bi bila v vsaki rodoljubni hiši slovenski; zato pričakujemo, da bode slovensko občinstvo naročalo si jo prav pridno.

Iv. H.

Stan dijaške kuhinje. V ljudski kuhinji je v drugi polovici sept. dobivalo več ali manj živeža 87 mladenčev, posebej bolj redno podpiranih je bilo 13, 3 Bošnjaki so v Marijanišu, in nekateri manj vedno podpirani, ter vsih skupaj nekaj čez sto. Stroškov je bilo: v ljudski kuhinji za pol mesca 88 gl. 13 kr. Za posebej podpirane in mnogim k bukvam, vpisnini itd. do 1. oktobra 58 gl. 14 kr. Skupaj 146 gl. 27 kr. K temu še za Bošnjake v Marijanišu za prvi mesec 31 gl. in za drugi mesec 18 gl. Tedaj v vsem čez 195 gl. V prihodnje, upamo, bo bolje; v začetku je bilo treba zlasti k bukvam veliko pripomoči, ker taki, ki nimajo denarja za živež, ga tudi za drage bukve ne morejo imeti. Bog blagoslovi dobrotnike v vsem njihovem dejanju, da bi se jim nič ne spoznalo, kar dajejo za omiko naše mladine iz raznih krajev naše dežele in tudi še nekoliko iz Bosne.

Prihodnjo sredo, 15. okt. (sv. Terezije dan) ob četert na osem (7¹/₄) bode v Šenklašču pri altari Naše lj. Gospé presv. Jezusovega Serca sv. maša za naj večji potrebe in spolnjenje naj priserčniših želja vsih dobrotnikov naše šolske mladine.

Iz srednje-afrikanskega misijona. O misijonskih jetnikih v Mahdijeve sužnjosti so zadnje novice od 26. avgusta; naznanil je namreč angleški mednarodni opravnik Edv. Egerton škofu Sogaru, ki je zdaj v Kairi, kar je poročal tekavec (kurir) vernivši se od Mahdi-ja, da ondotni kristjani (v El-Obeidu) se imajo dobro.

Misijonsko osebstvo, ki je bežalo iz Hartuma, je zdaj s svojim škofom vred v Kairi in pečajo se po večem z odgojo zamurske mladine. Imajo tam 20 mladenčev razne starosti, 6 mašnikov, ki so v svoji misijonski hiši z mladenči vred. Enajstero redovnic je v posebni hiši z deklicami in živé po samostansko. Nekaj zamurskih

družin pa je v hiši očetov Svete dežele, dokler jih ne bo škof oddal pri dobrih keršanskih družinah.

„Milostljivi gospod“ je zunaj ostal. Dragi bralci, ne mara ste že slišali o slovečem francoskem generalu Türenne-ju? Bil je on pravi junak in zraven ravno tako dober kristjan, kakor vojšak, kar se malokrat nahaja pri takih gospodih. Nekega dne je klečal med vernimi in se je pripravljaj k sv. Obhajilu. Ko je strežnik k sv. Obhajilu pozvonil, vstane v pobožnost vtopljen vojšak in se ponižno in s sklenjenimi rokami bliža ponižno mizi Gospodovi. Generalov slušabnik, kateri je šel tudi k sv. Obhajilu, ni zapazil svojega Gospoda in stopa pred njim k obhajilnemu omrežju; kar ga opomni mlad gospod, da je maršal za njim: sluga hitro obstoji, da bi pustil svojega gospoda naprej. Türenne, ves zamisljen, še opazil ni kaj slušabnik hoče. Tedaj se slušabnik spoštljivo približa in zašepeče: „Prosim, milostljivi gospod, pojdite naprej.“ „Dragi moj,“ odgovori mu na to maršal nasmehljaje se, „milostljivi gospod je ostal zunaj. Tu je samo eden Gospod, namreč tisti, katerega bodeva oba prejela; le pojd naprej!“ To je pač lepo; a žali, da mnogo visokih gospodov pozabi, da kakor so mogočni, vendar imajo še družega gospoda nad seboj. Še več pa jih pozabi, da naj višji so ravno tako dolžni spolnovati zapovedi sv. Cerkve, kakor naj nižji, ako jim je mar za zveličanje svoje duše.

Kje na svetu je lepo? Po vsi Ameriki gospodujejo strašni viharji, potresi, ki velikrat končajo cele mesta in okrajine. 10. u. m. so v Minesoti in drugod divjali strašni vertinci, mesto Cheaslake (r. Cislék) je skoraj do čistega razdjano in veliko ljudi pobitih. Kako grozne reči se slišijo velikrat iz južne Amerike, koder ognjometne gore delajo silovite razdjanja... V Ameriki ni lepo. — V Egiptu in dalje med turki in pogani je svoboda greha in nesramnosti: je mar tam lepo? O ne! Kolike groze so se godile in se godé! Vojske, kolera, klanje, vedna brezvérmnost — tu ni lepo. Berite n. pr. undanje liste v „Danici“ o „Tongkinu“, kolike strahote so se tam godile in se godé!... In na Ruskem? Tam sam cesar, ako gre med svoj narod, móra imeti cele polke vojakov in policajev za spremstvo...

Kje tedaj je lepo?

Na Slovenskem bi bilo še naj lepše. Toda bati se je, da nesramne pregrehe, poboji, ponočevanje, mladoslovenski in drugi brezvérci bodo tudi nad nas priklicali šibe božje. Ne posnemajmo pregréh tujih narodov, da nas ne zadenejo tudi njih nesreče!

Teržaške mestne šole so vlani imele 193 učiteljev, ki so podučevali 8876 otrok. V okolici je bilo 46 učiteljev in učiteljic; duhovnov 15 za keršanski nauk; otrok 2650.

Vojščaki Kristusovi. Francoski časnik „Moniteur de Rome“ našteva misijonarje od Propagande v razne ajdovske kraje razposlane. Po tem sporočilu jih je vsih skupaj 6700, in sicer: 1000 kapucinov v Indiji; 2500 frančiškanov v Maroki, Kini in Ameriki; 300 oblatov v Jafni, Natalu in na Ceilonu; 700 mašnikov zunanjih misijonov v Koreji in Tonkinu; 1500 jezuitov v angleški Guyani, v Armeniji in na Madagaskaru; 200 lazaristov v Perziji in Abisiniji; 500 dominikanov na Filipovih otokih in v Tonkinu. Ti hrabri vojščaki Jezusa Kristusa, ki se ne strašijo nobene težave in nevarnosti ter se celo smerti ne bojijo, opravljajo velika dela. Le samo mašniki „zunanjih misijonov“, njih 700, so l. 1883 spreobrnili 18.400 ajdov, kerstili pa 20.000 otrok keršanskih, 298.000 otrok ajdovskih staršev.

Kolera se sicer po prostoru še zmiraj širi in se je že v Benedkah prikazala, toda po številu bolnikov in merličev sploh pojema. Bog nam daj spokorno serce, da bi nam mogel prizanesti to občutljivo šibo!

Kresnica.

Glejte, glejte hčerke mlade,
Ki jo topli kres rodi;
Kak' se skazovati znade,
V sé obračati oči.

Razkazuje oblačila
Svitla, kakor luči žar;
Razkazuje krasna krila,
Ki jih nima druga stvar.

Že nevgoden dan je beli,
Si izvoli temno noč.
S kraja v kraj jo urno seli
Slavohlepja čudna moč.

Kaže se, in ne odleže
Pred neznan se stavit svét,
Dokler trudna pade v mreže:
Netopir hiti jo žrét!

Gledaj, gledaj dekle zala,
Ti se mraka ne bojiš!
Da se, kot kresnica mala,
V sužnjo mrežo ne vloviš.

Štef. K—ov.

Koledar za prihodnji teden:

13. vinetoka. S. Edvard. — 14. S. Kalist. — 15. S. Terezija. — 16. S. Gal. — 17. S. Hedviga. — 18. S. Lukež. evang. — 19. Dvajseta nedelja po Bink. — Cerkevno posvečevanje. S. Peter Alkantarski.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. To bodi pred vsim drugim priporočeno v brat. molitev.

Učenec se goreče priporoča družbi N. lj. G. presv. Serca v molitev, da bi mu Marija sprosila, da bi se lahko učil in v šoli dobro napredoval.

V glavi mi je tako hudo, da mi kterikrat vid in sluh jemlje in zelo me skrbí ta bolezen ter se serčno priporočim v bratovsko molitev, da bi nam priprošnje N. lj. Gospé in sv. Jožefa pomoč dobila. Ako bo boljše, hočem po „Zgod. Danici“ zahvalo razglasiti. —

Oseba v dušnih in telesnih potrebah za pomoč.

Zahvala.

Serčna zahvala bodi izrečena naši lj. Gospej, sv. Antonu in angelju varhu, ki so srečno pripeljali zgubljenega dečka na dom!

A. B.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Neimenovan prijatelj 2 gl. — Neimenovan dobrotnik 5 gl. — XL. $\frac{1}{2}$ 1 gl. — Čast. kurat Jan. Zl. Škerjanec 2 gl. — Preč. g. dekan Mat. Erjavec 3 gl. — „V tolažbo borih kruhoborcev“ č. g. Fr. Višanin 5 gld. — Gosp. F. X. G. iz Idrije 5 gld. — Časti gosp. župnik M. Narobe 5 gl. — Prečast. gosp. zlatomašnik Kar. Tedeschi 4 gl. — Čast. gosp. župnik Jak. Aljaž 5 gl. — Čast. g. L. 2 gl. — Bogoslav 2 gl. — „Nič naznaniti“ 2 gl., in drugi 2 gl. —

Za sveto Detinstvo: Po čast. g. Fr. Mekincu 4 gl. — Marija Germ iz Žirov za 3 ude 74 kr. — Grofinja Zofija Auerspergova 1 gl. 10. kr. — Ana Merzlikar 14 gl. 24 kr. — Č. g. župnik Mart. Tomec 5 gl. —

Za sv. Očeta: Št. Lampreška duhovnika po č. g. K. Cemetu 3 gl. — Preč. gosp. župnik K. Tedeschi 6 gl. — Iz Doba 5 gl. —

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Dobrotnica po č. g. Fr. Perparu 1 gl. —

Za zvonove cerkve Jezusovega presv. Serca: Č. g. kurat J. Zl. Škerjanec 5 gl. — Č. g. župnik Mart. Narobe 5 gl. — Gašper Jemec 5 gl. — Marija Jemec 5 gl. — Jesih Jožef 5 gl. — Jesih Marija 5 gl. — Romarji sv. Lušarji 30 gld. — Urbas Anton, kanonik 5 gl. — Dogan Janez 5 gl. — Dogan Antonija 5 gl. — Čast. Prednica 55 gl. — Reza Smrekar 100 gl. — Melcer Viktorija 5 gl. — Gaber Reza 5 gl. — Dr. Smrekar Jožef 5 gl. — Podboj Marija 3 gl. — Dr. Lampe 5 gl. — Pogačar Šimon 5 gl. — Pogačar Fani 5 gl. — Detela Franc, profesor na Dunaju 5 gl. — Detela Marija 5 gl. — Pogačar Karol 5 gl. — Pogačar Andrej, konzularni vradnik v Albaniji, 5 gl. — Murnik Janez 5 gl. — Jozef Kušar 5 gl. — Zupan Tomec 5 gl. — Jančar Josepina 5 gl. — Hauptman Reza 50 kr. — Terdina Marija 50 kr. — Čibašek Anton 5 gl. — Narobe Martin 5 gl. — Erker Jožef 5 gld. — Pirnat Tomaž 5 gl. — Pirnat Marija 5 gl. — Pirnat Cecilija 5 gl. —

Za zvonove v Serajevu: Č. g. kurat J. Zl. Škerjanec 3 gl. — Čast. g. župnik Mart. Narobe 5 gl. —

Za razne misijone: Čast. g. župnik M. Narobe 5 gl.

Za afrikanški misijon: Po č. g. Fr. Perparu neka dobrotnica 1 gl. —

Za bratorščino N. lj. Gospé presv. Serca: Neka bolna 1 gl. —

Za Bulgarijo: XL. $\frac{1}{2}$ 1 gl. —

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. S. na Riž: Zarad „Dan.“ založništva sporočeno. — P. M. Mar. v Ivanjskoj: Naročnina oddana založništvu; iskren pozdrav.

Očitna zahvala.

Na prošnjo podpisanega v imenu bosanskega učenca Antona Firiča je slavni glavni Odbor c. kr. kmetijske družbe Kranjske z odlokom od 5. okt. t. l. omenjenega učenca sprejel v ljubljansko podkovsko šolo; zraven tega pa mu je slavni Odbor še za tečaj od 1. jan. do 1. jul. 1885 odločil dobrotno podporo 50 gl.

Za te odlične dobrote spoštljivo podpisani v imenu mladenca in v imenu častit. Trapistovskega reda v Banjaluki bosanski, ki ga je poslal, da se v prid Bosansko dežele podkovstva izučí, slavnemu glavnemu Odboru c. kr. kmetijske družbe priserčno zahvalo naznanjuje.

V Ljubljani 9. vinetoka 1884.

L. Jeran, kanonik.